

2020-04-17

kontakt@bredbandsforum.se

Infrastruktur för mobilt bredband – minnesanteckningar från möte 5

17 april 2020, Skype-möte

Deltagare

Dan Sjöblom (ordförande)

Erik Larsson

Michaela Stenman

Cecilia Reje

My Bergdahl

Elisabeth Grefalk

Patrik Pozzolini

Mats Isaksson

Peter Bryne

Jan Boström

Maria Jonsson

Cecilia Sjäodén

Johan Falk

Hanna Maurer Sibley

Post- och telestyrelsen

Region Värmland

Sveriges Kommuner och Regioner

Lantbrukarnas Riksförbund

IT & Telekomföretagen

Tele2

Telia

Telenor

Svenska stadsnätetsföreningen

Post- och telestyrelsen

Tre

Torsby kommun

LuNet

Ericsson

Christian Höglund

Jan Nilsson

Bredbandsforums kansli

Analysys Mason AB

Agenda

- Välkomna: Agenda och målet med dagens arbete
- Diskussion – utestående frågor från arbetsgruppsmöte 4
- Genomgång och kommentarer av utkast till slutrapport
- Summering och avslutning av mötet

Öppnande av möte

Ordförande öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

Diskussion – utestående frågor från arbetsgruppsmöte 4

1. Risker för fortsatt utbyggnad av mobilnäten.

- Det finns en risk att utbyggnad av mobilnät kan försvåras genom att sändningsplatser i många fall inte tas upp i kommunernas detaljplaner. Detta har uppkommit i ett nu aktuellt rättsfall som ligger hos Högsta domstolen.
- **Fråga till gruppen:**
Ska arbetsgruppen driva frågan vidare?

Kommentar: Domen är feltolkad enligt bygglovsexperter. Det finns goda möjligheter att ge bygglov för åtgärder som avviker från detaljplan om bygglov som tillgodoser ett gemensamt behov eller allmänt intresse. I detta fall har platsen setts som olämplig och avvikelsen från byggplan är inte avgörande. Inte heller är det rimligt att tro att kommuner skulle avvakta domslut i ärendet då PBL anger att kommuner måste fatta beslut inom 10 veckor.

Kommentar: Det finns ingen anledning att i rapporten att ta upp ett fall utifrån ett enda domstolsärende.

Kommentar: Det finns ändå en problematik kopplad till att handläggare i 290 kommuner gör olika tolkningar av PBL (i bygglovsärenden av sändarplatser). Det finns behov att ta upp och förtydliga den problematiken i rapporten.

Kommentar: De personer som har tittat på frågan inför detta möte får förslagsvis också i uppgift att formulera en text som kan infogas i rapporten. Det blir inte lösningen men fångar upp och förtydligar problematiken och ser vad som kan påverkas.

Kommentar: Det kommer snart publiceras en skrift från SKR som kan hjälpa och underlätta vid bygglovsärenden. Det finns också möjlighet att uppdatera en äldre skrift som togs fram under perioden som 3G byggdes ut.

Kommentar: Erfarenheter från regionala möten kring utbyggnad av mobilnäten är bland annat att det finns stora skillnader i tolkning av PBL hos olika kommuner. Det vore mycket bra om det går att hänvisa till riktlinjer för hur PBL ska tolkas.

Sammanfattning punkt 1: Tidigare punkt som tar upp överklagan av domslut i Båstads kommun tas bort. Nytt textförslag tas fram och ersätter tidigare formulering, dessutom ändras placering i rapporten. I texten infogas hänvisning till SKRs kommande vägledning till bygglovshantering enligt PBL.

2. Lokala nät/"Landsbygdshotspots".

- **Synpunkter från arbetsgruppen:**

- Lokala nät inte har fungerat rent ekonomiskt i exempelvis USA samt
- Vid inkoppling av lokala nät till nationella nät kan det innebära säkerhetsproblem som kan drabba den nationella operatören.

- **Fråga till gruppen:**

Är det arbetsgruppens förslag att användningen av lokala nät bör utredas vidare utifrån aspekten att:

- Det är osäkert om det fungerar med den nya säkerhetslagstiftningen,
- Undersöka om det är ett bra alternativ till mobiloperatörernas nät
- Det behövs tas fram en affärsmodell där aktör med lokalt nät (sändarplats) kan teckna avtal med en eller flera mobiloperatörer

Kommentar: Lokala nät behöver tas upp i rapporten för att visa att vi belyst det som en möjlighet, och tittat på vilka fördelar och nackdelar det finns med lokala nät.

Kommentar: Det finns diskussioner lokalt bland regioner och kommuner att med lokala frekvensband öppnas det upp för ny typ av aktör som bygger lokalt trådlösa nät.

Kommentar: Det finns många diskussioner hur lokala nät kan bidra till täckning i fast infrastruktur. När det kommer till rörlighet och att nå uppsatta mål blir det, utifrån vad som är känt, orimligt att ett lokalt nät bättre kan sätt bidra än vad de nationella näten kan.

Kommentar: Bygga mobilnät är mycket av en skalaktivitet och det är svårt att tro att en mindre lokal operatör kan bygga billigare än de nationella operatörerna.

Kommentar: Problem kan uppstå när lokal operatör vill släppa ut sina kunder till de nationella näten och begär av de nationella operatörerna skall transitera trafik från och till sitt lokala nät. Med bakgrund av nya LEK och säkerhetslagen uppstår problem när nätinformation som operatören inte har kontroll över ska delas. Risker är att mobiloperatören riskerar sina sändningstillstånd för säkerhetsproblem som kommer från den lokala nätoperatören.

Kommentar: I de samråd som varit kring nya LEK framgår att både SÄPO och Försvarsmakten deltar i tilldelningsprocessen. Det är mycket arbete och stor andel uppgifter som behöver tas fram oavsett om det är ett lokalt litet nät eller en

nationell operatör. Det är en lång lista med kriterier som ska uppfyllas för att säkerhetspolisen ska godkänna en ny operatör. Enligt de nya bestämmelserna kan båda parter i en sammankoppling av lokalt och nationellt nät få sina tillstånd återkallade om det uppstår en incident som kan vara en fara för rikets säkerhet.

Kommentar: En annan svårighet är att lokala aktörer har svårt att bevisa att man själv har den säkerhet som krävs. Det är väldigt omfattande dokumentation som säkerhetspolisen lämnat in som måste uppfyllas och bevisas för en nätägare.

Kommentar: Det är en annan situation i jämförelse för kraven för de fasta näten. Säkerhetskraven är utformade specifikt med tanke på uppgraderingen till 5G. Inte till de fasta och befintliga mobilnäten. Det är väldigt stora skillnader i krav.

Kommentar: Det som bland annat skiljer är att en lokal operatör kan ställa frågor till användardatabasen och få ut användarinformation och därmed komma åt alla användaruppgifter hos de befintliga mobilnäten.

Kommentar: Det är mer komplext än vad det verkar i en första anblick. Man behöver slå fast vad det menas med lokala nät. Är det lokala nätägare som vill bli mobiloperatörer eller menar vi lokala initiativ? Om det är det sistnämnda så pågår det hela tiden. Det finns industriapplikationer där man finansierar egna nät för att styra sin egen verksamhet och verksamheter som vill förbättra sin inomhustäckning. Dessa exempel syftar inte till att bli egna operatörer utan istället att man vill få bättre täckning från samtliga nuvarande operatörer.

Sammanfattning punkt 2: Punkten blir kvar och beskriver närmare lokala nät med den osäkerhet som finns, men ger ingen rekommendation i någon särskild riktning annat att det går att titta vidare på frågan när det är relevant.

3. Nätkapacitet för aktörer inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och försvar

- **Förslag/skrivelse:**
 - Blåljusaktörerna efterlyser högre nätkapacitet än vad dagens digitala radiokommunikationssystem kan ge (Rakel).
 - Vid en statlig upphandling kan kapacitet i mobilnäten ökas för att ge blåljusaktörerna mer kapacitet vid avancerade insatser, exempelvis vid olyckor och vid annan krissituation.
 - Om kapacitetsökningen sker i de kommersiella operatörernas nät innebär det att denna kapacitet kommer privat- och företagskundsmarknaden tillgodo när den inte nyttjas för blåljussyften.
 - Enligt mobiloperatörerna förväntas kostnaden för blåljusaktörer bli lägre jämfört med utbyggnad i helt egen infrastruktur.

- **Fråga till gruppen:**

Är det arbetsgruppens förslag att det ska utvärderas om ett införande av den finska modellen för kapacitet i kommersiella mobilnät till ett framtida Rakel 2.0 kan ge positiva effekter på mobilitetsmålet 2023?

Kommentar: Det är ett område som ska lyftas fram som en möjlighet för att förstärka mobiltäckningen i hela landet. Tycker att det ska lyftas fram att det finns synergier för ökad mobiltäckning och att uppnå regeringens bredbandsmål, samtidigt som det är en lösning för blåljusmyndigheterna.

Kommentar: Det är svårt att se att arbetsgruppen kan ge en rekommendation för en kommersiell lösning för blåljusmyndigheterna. Om det ska drivas ett resonemang om fördelarna måste det även gälla nackdelarna och de farhågor som finns. Den kompetensen finns inte i arbetsgruppen.

Kommentar: MSB kommer få uppdrag från regeringen att ta fram en ny lösning som ersätter nuvarande Rakel (enligt vårbudgeten). Det kan inte vara arbetsgruppens uppgift att berätta för MSB hur de ska göra i sitt uppdrag.

Kommentar: Det kommer att läggas tid och pengar på ett nytt Rakel-nät och oavsett hur det kommer byggas vore det intressant att se om det går att ”slå två flugor i en smäll”. Det vore intressant om den enhet som får uppdraget att driva utbyggnaden, antingen kommersiell operatör eller någon annan, också kan ta med aspekten att vi saknar mobiltäckning i delar av Sverige.

Kommentar Det finns olika uppfattningar och viljor om detta. Det bör ändå lyftas fram att det finns möjligheter och synergier i en sådan lösning.

Kommentar: Det behöver finnas en statlig rådighet i grunden för en ny lösning för blåljusmyndigheter, men det kan också finnas kommersiella komplement.

Kommentar: Även om det finns mycket att vinna på att koordinera och integrera infrastruktur är det svårt för arbetsgruppen att ange vem som ska göra vad.

Kommentar: En del medarbetare och kollegor inom regionerna är nyfikna på vad detta skulle få för påverkan för mobiltäckningen om det går att genomföra. Det är även intressant att titta på invånarperspektivet, och inte bara titta på blåljusmyndigheternas behov utan även leder in diskussionen på att de som ska räddas även kan få bättre möjlighet att kommunicera med räddningstjänsten.

Kommentar: Det vore en stor sak att bättre nyttja och dela resurser den tid de står outnyttjade.

Kommentar: Blåljusnäten ska tas med i rapporten men tror inte arbetsgruppen ska ta ställning åt någons sida och heller inte lämna någon rekommendation. Det kan dock nämnas att det finns andra samhällsviktiga branscher som är i behov av förbättrad täckning, exempelvis energi- och vattenförsörjning.

Sammanfattning punkt 2: Det finns synergieffekter och arbetsgruppen har också ett uppdrag att nämna exempel på lösningar som kan förbättra mobiltäckningen. Kansliet tar på sig att komma med förslag på en ny balanserad text.

Diskussion – Genomgång och kommentarer av utkast till slutrapport

- Kommentarer på avsnitt 2 – 3
- Kommentarer på avsnitt 4 – 5
- Kommentarer på avsnitt 6
- Kommentarer på ”Förord” samt avsnitt 1 och 7

Summering och avslutning av mötet

- Beslut togs att genomföra ett extra arbetsgruppsmöte 5 maj

Att göra innan nästa möte

- Respektive deltagare i arbetsgruppen skickar kommentarer på utkast till slutrapport innan tisdag 21 april, samt inför extra mötet 5 maj läser igenom uppdaterat utkast som skickas ut veckan innan mötet.

Kommande möten

- Extra arbetsgruppsmöte 5 maj 2020
- Arbetsgruppsmöte 6. 26 maj 2020

Mötets avslutande

Ordförande avslutade mötet och tackade för engagemanget.